

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 643/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted] zastúpeného JUDr. Jozefom Vančom, advokátom, M. R. Štefánika 60/A, Martin, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To 108/2020 z 30. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 To 108/2020 z 30. októbra 2020 [správne má byť 30. novembra 2020, pozn.; (ďalej len „napadnutý rozsudok“)]. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Tk 3/2019 z 8. septembra 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. c) a d) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) a j) a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov.

3. Napadnutým rozsudkom bol zrušený rozsudok okresného súdu a krajský súd uznal sťažovateľa vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo ho odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že žiaden zo svedkov, ktorým mal predávať omamné látky, nebol schopný takúto omamnú látku vydať. Tvrdenia svedkov, že on im mal v minulosti niečo predať, nie je z jeho strany v podstate možné vyvrátiť. Z ním podaného trestného oznámenia na dve svedkyne vyplynulo, že tieto si nikdy drogy nezadovážovali, a teda ich výpoveď proti sťažovateľovi bola vyvrátená. Na uvedené však príslušný prokurátor nereagoval a „*neustúpil*“ od obžaloby. Ani okresný súd a krajský súd dostatočným spôsobom nereflektovali zistenia zo sťažovateľom podaného trestného oznámenia. Povedané zjednodušene, sťažovateľovi ako predávajúcemu bol v trestnom konaní dokázaný predaj, ale svedkyniam ako kupujúcim na podklade trestného oznámenia nebola dokázaná kúpa. Obhajca sťažovateľa podnetom preveroval aj zaobstarávanie si drogy svedkom [REDAKOVANÉ], ktorý mal taktiež omamné látky zakúpené od sťažovateľa predávať ďalším osobám, a teda sám spáchať trestný čin, avšak trestné stíhanie bolo „*odmietnuté, resp. sa nekonalo*“.

5. Ďalej sťažovateľ namieta, že marihuana, ktorú sám vydal v trestnom konaní, mala nízky obsah THC, a z uvedeného dôvodu sa nemohla považovať za omamnú látku. Zo svedeckých výpovedí nemožno preukázať, či omamnou látkou bola aj látka, ktorú mal predať viacerým svedkom. Laboratórne skúšky k svedkom predaným látkam neboli vykonané, pretože títo svedkovia ani nevedeli žiadne takéto látky predložiť.

6. Podľa sťažovateľa došlo k závažnému porušeniu jeho práva na obhajobu, keď jeho obhajca nemal možnosť opýtať sa svedka na významné skutočnosti uvádzané iným svedkom, pričom tieto výpovede spolu súviseli a boli rozhodujúce z pohľadu jeho odsúdenia. Konkrétne, svedkyňa najskôr tvrdila, že drogy jej sťažovateľ mal predať poslednýkrát na Silvestra 2018, neskôr však tvrdila, že poslednýkrát na Silvestra 2017. Sťažovateľ nemal možnosť opýtať sa svedkyne na tieto rozpory. Okresný súd mu z uvedeného dôvodu uprel právo na obhajobu hrubým spôsobom, keď odmietol vypočúť svedkyňu [REDAKOVANÉ]. Vo vzájomnom rozpore boli aj výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorý rôznym spôsobom opísal kúpu drogy od sťažovateľa, mal kúpiť marihuanu za neprimerane nízku cenu a sám potvrdil, že účinky drogy boli slabé. Navyše, svedok [REDAKOVANÉ] vypovedal rôznym spôsobom vo vzťahu k času nákupu marihuany a podľa jeho tvrdení sa mal so sťažovateľom stretávať každých 5 dní a predať mu marihuanu za 5 eur, čo je „*absurdné*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom,

ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným a odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody za drogovú trestnú činnosť.

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

9. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

10. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci stabilne vychádza zo zásady, že zo samotnej ústavy (čl. 46 ods. 1) vyplýva pre všeobecné súdy povinnosť chrániť v ich konaní a rozhodovaní nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. napr. IV. ÚS 236/07). Z uvedeného zároveň vyplýva, že ak právny poriadok poskytuje iné právne prostriedky nápravy, resp. ochrany práv garantovaných ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, a to v podobe možnosti uplatnenia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov v konaní v rámci sústavy všeobecného súdnictva, nemožno sa pred ich vyčerpaním domáhať úspešne ochrany práv v konaní pred ústavným súdom. Konanie pred ústavným súdom predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 5/2013).

11. Účinný zákonný prostriedok nápravy na účely § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ten, ktorý je potenciálne spôsobilý sťažovateľovi privodiť zmenu jeho právneho postavenia a zároveň mu ponúka šancu na úspech v konaní. Privodenie zmeny sťažovateľa je determinované tým, že orgán verejnej moci, ktorý rozhoduje o prostriedku, má právomoc rozhodnutie či iný zásah do práva alebo slobody zrušiť alebo zmeniť a zároveň odstrániť protiústavný alebo protizákonný stav. Rozhodnutie tohto orgánu musí byť záväzné pre porušovateľa (IV. ÚS 82/2020).

12. Z okolností tejto veci podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť podať vo svojej trestnej veci dovolanie podľa § 368 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), keď sám pred ústavným súdom okrem iného namieta „závažné porušenie práva na obhajobu“. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno podať dovolanie, ak bolo zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

13. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ vo svojej veci dovolanie podal a že toto ním podané dovolanie bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tdo 50/2021 z 12. októbra 2021 (ďalej len „dovolacie uznesenie“).

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti a ani jej doplneniach neposkytol ústavnému súdu informáciu, že vo svojej veci podal súčasne s ústavnou sťažnosťou dovolanie, taktiež pred ústavným súdom nešpecifikoval, aké skutočnosti pred dovolacím súdom namietal, ani to, ako sa s nimi najvyšší súd vysporiadal. Sťažovateľ dovolacie uznesenie ústavnému súdu nepredložil a predmetné dovolacie uznesenie vydané najvyšším súdom, v ktorého právomoci bolo zjednanie prípadnej nápravy tvrdeného porušenia práv (predovšetkým jeho práva na obhajobu), pred ústavným súdom ani vôbec nenapadol, a to v rámci (doplnenia) tejto ústavnej sťažnosti a ani inou ústavnou sťažnosťou.

15. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ako celok odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu nedostatku právomoci.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 29. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu